

stille sig til dette Forslag, som fordrer, at Statskassen skal hvide et sa stort Bidrag? Det ærede Medlem kan ikke en Gang gennemføre det over for sine egne Meningsfæller i Købstæderne — og hvorledes tror det ærede Medlem, at hans Meningsfæller, Socialisterne, ville stille sig? De ville vistnok ogsaa gerne tale et Ord med, naar Staten skal til at punge ud med Millioner, og ikke sige med det ærede 4de Medlem for 1ste Kredts (Det. Hansen): det bedkommer ikke os, men det bedkommer kun dem, som have Prioriteterne, thi Tienden er jo i Virkeligheden ikke andet end en Prioritet i Landejendomme. Det ærede 4de Medlem for 1ste Kredts har peget paa, at der i Folketinget var et Lovforslag fremme, ved hvilket man fordrede en Udgift af Statskassen paa 45 Mill. Kr. Ja, det var saamænd meget mere. Det var i Virkeligheden først en Fjerdedel af de 175 Mill., og det bliver allerede de 45 Mill. Dernæst er der Tiendelaanene, som skulde finde Sted efter dette Lovforslag; det bliver ikke, som den ærede Minister nævnte — det maa sikkert bero paa en Sukommelsesfejl fra den ærede Ministers Side — 5 pCt., men knapt 3 pCt., det bliver altsaa 3—4 Mill., dersom vi tænke, at hele Afløsningen vil komme til Udførelse i Djebliffet, og det skulde jo finde Sted efter det Forslag, som fremkom i det andet Ting fra det ærede Medlem fra Køge (Alberti). Saa ere vi allerede oppe paa 49 Mill. Dernæst skulde Skatten estergives; det er 250,000 Kr. om Aaret, og kapitaliseret bliver det $6\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Man vilde altsaa ved det Forslag, som det ærede Medlem fra Køge havde stillet, og som den sidste ærede Talers Meningsfæller have sluttet sig til, i Virkeligheden komme til at hidrage 56 à 57 Mill. Kr. til dette Djemed. Jeg vil for min Part og for de Interessers Bedkommende, som jeg taler for, ikke sige, at jeg ikke kan være med til det — det kunde jeg meget vel — men hvorledes man kan have det mindste Haab om at gennemføre det, det forstaar jeg ikke, det vil blive af de Juggle paa Taget, som Tiendeherne ikke blive rige af. Jeg tror, at vil man se sundt og ædrueligt paa Forholdene, er det, der her foreslaas, det bedste, der kan opnaas. Derfor siger jeg: lad os tage det nu, da det kan naas i Djebliffet. Der er, som den ærede Minister udtalte, nogen Hasard derved; man ved jo intet om, hvorvidt Kornpriserne ville gaa op eller ned. Smidlectid haaber jeg, der vil blive truffet mange Overenskomster, saaledes at Trællemærket vil forsvinde, og jeg bryder mig ikke saa forfærdelig om den ærede sidste Talers Spaa-

dom. Han stillede sig paa et meget overlegent Standpunkt, idet han udtalte, at det var ham fuldstændig ligegyldigt, om Loven blev vedtagen eller ikke, og at han slet ikke vilde stemme. Disse Spaadomme have aldeles ikke holdt Stik, og de ville sikkert heller ikke holde Stik her. Thi hvorledes ville Forholdene i Virkeligheden blive? Ja, vi kunne jo tage et Eksempel, der klart vil oplyse det. Lad os sætte Præstetienden i et Sogn til 4,200 Kr. Deraf ere de 200 Kr. Skat, som falder bort. Multipliceres de 4,000 Kr. med 25 — man maa gaa ud fra, at derunder slipper man ikke — ville Tiendeherne altsaa i dette Tilfælde komme til at optage et Tiendelaan paa 100,000 Kr., og den aarlige Ydelse deraf — ikke Renten, thi den er kun $3\frac{1}{2}$ pCt. — er 4 pCt., og det vil sige det samme som 4,000 Kr. Derved slippe Tiendeherne med 200 Kr. mindre, end da de betalte Tienden; det er ganske vist kun en Ubetydelighed; men 200 Kr. Aar efter Aar er dog ogsaa noget at tage med i saadanne trange Tider som de nuværende. Men hvad der er endnu bedre, er, at naar 60 Aar ere forbi, vil, naar man gaar ud fra, at de nuværende Kornpriser holde sig — vi ere jo inde paa Lotteriomraadet, de kunne gaa op og ned, der er ingen, der kan sige, hvad Tilfældet vil blive — Tienden ophøre, derved, at de paagældende have givet et større aarligt Bidrag, end de vilde komme til at give for Tiden, og saa have Tiendeherne endda faaet en en lille Lettelse.

Om de Bantfeligheder, som omtaltes af det ærede 1ste Medlem for 8de Kredts (Vreinholt), angaaende den forskellige Fortolkning af § 5, vil jeg sige, at jeg er deri enig med ham. Men jeg vil alligevel under disse Forhold meget fraraade ham at stille Endringsforslag, og jeg vil tilføje, at for Kirketiendens Bedkommende ser jeg desværre ikke rettere end, at den ærede Minister har Ret. Forholdet er jo nemlig det, at de Sogne, der have købt den saakaldte Kirketiende, i Virkeligheden have faaet den overdraget — men ikke afløst den — af de daværende Tiendeejere med Forpligtelse til at holde Kirkerne ved lige; dertil skal Tienden anvendes. Tienden er i Virkeligheden ikke afløst, og derfor bliver selvfølgelig ogsaa Tiendestatten ved, saaledes som § 5 er affattet: Den kunde selvfølgelig affattes saaledes, at den bortfaldt; det kunde siges, at i de Sogne, som selv eje Kirkerne, skal Statten bortfalde. Det kan gøres, men vi ere under saa vanstelige Forhold, saaledes som det ærede Medlem, der har en saa varm Sans for Landbruget, ligesom jeg ogsaa